

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ — ΕΤΟΣ 2ον — ΑΡ. ΦΥΛ. 5. — ΙΟΥΝΙΟΣ — ΙΟΥΛΙΟΣ 1980

ΑΣ ΜΕΙΝΟΥΜΕ ΕΛΛΗΝΕΣ

“Οπως είναι γνωστό οι Πολιτιστικές Άξιες χωρίζονται γενικά σε δυό κατηγορίες: τις αὔλες (ηθη, έθιμα, λόγος, μουσική) και τις ύλικες (προϊόντα των καλών τεχνών — γλυπτικής, ζωγραφικής, άρχιτεκτονικής). Σὲ κάθε χωριὸ τῆς πατρίδος μας ὑπάρχουν οἱ Άξιες αὐτὲς καὶ ἐμεῖς, τὰ μέλη τῶν Πολιτιστικῶν Σωματείων, ταχθήκαμε, ἀβίαστα μὲ τὴν θέλησίν μας καὶ μόνον, ὑπρέτες αὐτῶν τῶν Άξιῶν. Αὐτή ἡ ἔθελοντική προσφορά μας, μᾶς δημιουργεῖ αὐξημένες ἥθικὲς ὑποχρεώσεις νὰ ἐπαγρυπνοῦμε γιὰ τὴν διαφύλαξή τους, νὰ κοπιάζουμε γιὰ τὴν μελέτη τους καὶ νὰ ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴν κατανόηση τῶν Άξιῶν αὐτῶν καὶ ἀπὸ τὸν πολὺ κόσμο.

Ο «ἀγώνας γιὰ τὴν κατανόηση» είναι ἵσως ὁ δυσκολώτερος ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες πού πρέπει νὰ φέρουμε σὲ πέρας. Διότι ἄν ὁ πολύς κόσμος δὲν καταλάβει τὴν «Ἄξια» τῶν Άξιῶν, ἄν δὲν καταλάβει ὅτι ἡ προσωπικότητά μας σὰν χωριό, σὰν ἐπαρχία, σὰν «Ἐθνος καθορίζεται ἀπὸ τις Άξιες αὐτές, ἄν δὲν καταλάβει ὅτι Πατρίδα είναι αὐτὲς τοῦτες οἱ Άξιες, τότε είναι μάταιη ἡ ἐπαγρύπνησή μας γιὰ τὴν διαφύλαξή τους, καὶ περιττὸς ὁ κόπος γιὰ τὴν μελέτη τους.

Στὸν «ἀγώνα γιὰ τὴν κατανόηση» ἔχουμε ἔναν μεγάλο φοβερό ἀντίπαλο: τὸν «Ἄνθρωπο Νεοέλληνα».

Προϊὸν πανάρχαιο στὸν τόπο μας, ἀποτέλεσμα κυρίως τοῦ νεοπλουτισμοῦ καὶ τῆς ὑμιμάθειας. Προϊὸν ὅμως πού ἄρχισε νὰ παράγεται

σωρὶδὸν ἀπὸ τὸ 1950 καὶ ἔξης. Κύριο χαρακτηριστικό του ἦταν καὶ εἶναι ἡ ἄρνηση τῆς ταυτότητάς του, μιὰ ἄρνηση πού φαίνεται νὰ ξεκινᾷ ἀπὸ τὸ προαιώνιο πάθος τῆς φυλῆς μας γιὰ τὴν ἀλλαγὴν. «Ἐνα πάθος πού ἔκανε τὸν παιδευμένο «Ἐλληνα νὰ μεγαλουργήσῃ καὶ νὰ δημιουργήσῃ στιγμὲς — σταθμούς στὴν Ἱστορία τῆς Ἀνθρωπότητος. «Ἐνα πάθος πού κάνει τὸν ὑμιμαθῆ «Ἐλληνα νὰ ἀπορρίπτει κάθε τὶ τὸ «χωριάτικο» καὶ νὰ περιβάλλεται ὅ,τι δήποτε φραμπαλά τοῦ προσφέρει Δύση καὶ Ἀνατολή, ἀρκεῖ νὰ εἴναι νέο καὶ ξένο. Καὶ καταντάει βειωτίας «Νεοέλληνας»: δηλ. «Ἐλληνας τὴν καταγωγήν, ἀλλά νέος ὡς πρὸς τὴν «ποιότητα».

«Ἄς σπκώσουμε λοιπὸν ϕηλὰ τὸ φλάμπουρο τοῦ ἀγώνα καὶ ἄς προχωρήσουμε στὴν βασικὴ καταστατικὴ μας στράτα:

ΑΡΘΡΟ 2ο Συκοτός τοῦ σωματείου εἶχε:

«Ἡ πολιτιστικὴ ἀγάπην — Ἡ μεταξύ τῶν μελῶν ἀλληλοθύμεια καὶ ἀλληλογνωρψία — Ἡ συλλογὴ διαφύλαξη καὶ προσολή ἱστορικοῦ ὑλικοῦ — Ἡ διάσωση λαογραφικοῦ ὑλικοῦ — Τουριστικὴ προσολή — Ἡ διατήρηση καὶ ἀξιοποίηση τῶν κοινωνικῶν καὶ σίκαργειακῶν ὑποθηκῶν τοῦ Ἐλληνικοῦ Εθνους.

«Ἄς γίνουμε ὁ καθένας μας, δάσκαλος στὸν κύκλο μας, γιατί μόνο ἔται θά ξανάθρη ὁ τόπος μας τὴν φυσιογνωμία του. «Ἄς μάθουμε τὰ τραγούδια μας καὶ ἄς τὰ τραγούδησουμε στὸ γλέντι μας, στὴν παρέα μας, στὴ δουλειά μας (πρὸς Θεοῦ ὅμως, ὅχι ὑμιτασιόν Γερακίνες...). «Ἄς

ζωντανέψουμε τὶς παλιὲς «λαογραφικὲς» ἐκ-σηλώσεις μας: Τὸν κλήδονα, τὸν Ἰούδα, τὰ κουρμπάνια, τὰ χοροστάσια, τὴν μπουγάτσα στὴν κουμπάρα (πρὸς Θεοῦ ὅμως, ὅχι γιὰ νὰ γίνουμε τουριστικό θέαμα...). «Ἄς κρατήσουμε στὶς καθημερινὲς μας σχέσεις τὴν γλῶσσα μας, ἀνόθευτη, ὅπως τὴν μάθαμε μέσα στὸ σπίτι μας, (κι’ ἄς μας ποῦνε καὶ «βλάχους» καὶ ὅ,τι θέλουν...). «Ἄς μελετήσουμε τὶς ἀρχιτεκτονικὲς λεπτομέρειες τῶν παλιῶν σπιτιῶν μας — τῶν σπιτιῶν τοῦ χωριοῦ μας — κι, ἄς τὶς ἐφαρμόσουμε στὸ καινούργιο σπίτι πού θὰ κτίσουμε στὸ χωριό μας, (πρὸς Θεοῦ ὅμως, ὅχι τὶς ἔτοιμες λύσεις τοῦ Υπουργείου Χωροταξίας....). «Ἄς ἐμπνευσθοῦμε στὸ κέντημά μας ἀπὸ τὸν προίκα τῆς γιαγιᾶς μας καὶ τῆς μάννας μας, κι’ ἐμπρὸς νὰ στρώσουμε ἡ νὰ φορέσουμε τὸ καινούργιο κέντημά μας (πρὸς Θεοῦ ὅμως, ὅχι ἄλλο εἰδυλλιακό κομπλέν...).

«Ἄς ολοι οἱ «Νεοέλληνες» θὰ μᾶς κοροϊδέψουν, θὰ μᾶς ποῦν χωριάτες, θὰ μᾶς σνομάρουν, «δὲν θὰ μᾶς καταλαβαίνουν», ἀλλά μὴν πισωπατάτε. Αὐτὴ είναι ἡ προσωπικότητά μας, αὐτὴ είναι ἡ «κουλτούρα» μας, αὐτοί εἰμαστε ἐμεῖς. Κι ἄν σᾶς συγκινοῦν «τὰ δικά μας», ἄν ἀναρριγεῖτε ἀκούγοντας τὴν γκάιντα ἡ τὸ οὕτι, ἄν προτιμᾶτε τὸ τοίπουρο ἀπ’ τὸ οὐίσκι, τὸ χασάπικο ἀπὸ τὸ σέϊκ, ἐ τότε δικοί μας εἴστε καὶ σεῖς. Πιστέψτε το, εἴστε ὅμορφοι ἔτσι, κι ἀξίζει, πράγματι νὰ μείνετε ἀνόθευτοι, νὰ μείνετε ΕΛΛΗΝΕΣ.

ΖΕΡΒΑΣ

ο δυσκολώτερος από τους αγωνες που πρέπει νὰ φέρουμε σὲ πέρας. Διότι ἀν ὁ πολύς κόσμος δὲν καταλάβει τὴν «ἀξία» τῶν Ἀξιῶν, ἀν δὲν καταλάβει ὅτι ἡ προσωπικότητά μας σὰν χωριό, σὰν ἐπαρχία, σὰν «Ἐθνος καθορίζεται ἀπὸ τὶς Ἀξίες αὐτές, ἀν δὲν καταλάβει ὅτι Πατρίδα εἶναι αὐτὲς τοῦτες οἱ Ἀξίες, τότε εἶναι μάταιη ἡ ἐπαγρύπνησή μας γιὰ τὴν διαφύλαξη τους, καὶ περιττὸς ὁ κόπος γιὰ τὴν μελέτη τους.

Στὸν «ἄγωνα γιὰ τὴν κατανόση» ἔχουμε ἔναν μεγάλο φοβερό ἀντίπαλο: τὸν «ἄνθρωπο Νεοέλληνα».

Προϊὸν πανάρχαιο στὸν τόπο μας, ἀποτέλεσμα κυρίως τοῦ νεοπλουτισμοῦ καὶ τῆς ἡμιμάθειας. Προϊὸν ὅμως πού ἄρχισε νὰ παράγεται

τοῦ ἀγῶνα κι ας προχωρησούμε στὴν οἰστική καταστατική μας στράτα:

ΑΡΘΡΟ 2ο Σκοπός τοῦ σωματείου εἶναι:

«Ἡ πολιτιστικὴ ἀνάπτυξη — Ἡ μεταξύ τῶν μελῶν ἀλληλοεργασία καὶ ἀλληλογνωμοσία — Ἡ συλλογὴ διαφύλαξη καὶ προσολή ἱστορικοῦ ὑλικοῦ — Ἡ διάσωση λαογραφικοῦ ὑλικοῦ — Τουριστικὴ προσολή — Ἡ διατήρηση καὶ ἀξιοποίηση τῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκογενειακῶν ὑποθηκῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Εθνους.»

«Ἄς γίνουμε ὁ καθένας μας, δάσκαλος στὸν κύκλο μας, γιατὶ μόνο ἔτσι θά ξανάβρο ὁ τόπος μας τὴν φυσιογνωμία του. Ἄς μάθουμε τὰ τραγούδια μας κι ἄς τὰ τραγουδίσουμε στὸ γλέντι μας, στὸν παρέα μας, στὴ δουλειά μας (πρὸς Θεοῦ ὅμως, ὅχι ἡμιτασιόν Γερακίνες...). Ἅς

μαντας, μας, τὸν θρησκευτικὸν πόλεμον φορέσουμε τὸ καινούργιο κέντημά μας (πρὸς Θεοῦ ὅμως, ὅχι ἄλλο εἰδυλλιακό κομπλέν...).»

«Ολοὶ οἱ «Νεοέλληνες» θὰ μᾶς κοροϊδέψουν, θὰ μᾶς ποῦν χωριάτες, θὰ μᾶς σνομπάρουν, «δὲν θὰ μᾶς καταλαβαίνουν», ἀλλά μὴν πισωπατάτε. Αὐτὴ εἶναι ἡ προσωπικότητά μας, αὐτὴ εἶναι ἡ «κουλτούρα» μας, αὐτοί εἴμαστε ἐμεῖς. Κι ἀν σᾶς συγκινοῦντας τὴν γκάιντα ἢ τὸ οὔτι, ἀν προτιμᾶτε τὸ τσίπουρο ἀπ’ τὸ οὐίσκι, τὸ χασάπικο ἀπὸ τὸ σέϊκ, ἐ τότε δικοί μας εἴστε καὶ σεῖς. Πιστέψτε το, είστε ὅμορφοι ἔτσι, κι ἀξίζει, πράγματι νὰ μείνετε ἀνόθευτοι, νὰ μείνετε ΕΛΛΗΝΕΣ.»

ZEPVAS

ΖΑΓΚΛΙΒΕΡΙ 19.7.80.

«... Στὰ χρόνια τῆς Τούρκο χραΐας ἦνα ἀγυπτολόγιστο πλήθος γεομαρτύρων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἔπειτα μέσα ἀπὸ τὰ σπλάχνα τοῦ σκλαδωμένου Ἑλληνισμοῦ, ποὺ βασανίστηκε ἀπαγχονίστηκε καὶ πέθανε μέσα σὲ φρικτούς πόνους καὶ τρομερά μαρτύρια, γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστην τὴν Ἀγία...».

Ἐπει περίπου ἀρχίζει ὁ διογκός τῆς Ἀγίας στὸ μικρὸ φυλάδιο ποὺ ἐκδόθηκε γιὰ τὴν ζωὴν τῆς, κι' ἔτσι τὴν τελείωσην ἡ ἴδια. Μέσα σὲ φρικτούς πόνους καὶ βασανιστήρια!

Πρόκειται γιὰ τὴν Ἀγία Ἀκούλινα, τὴν Νεοπαρθενομάρτυρα τῆς Ζαγκλιβερινής, ἡ ὁποία γεννήθηκε στὰ 1745 καὶ πέθανε στὸ σπίτι τῆς φωτογραφίας τὸ 1764 σὲ ἡλικία μόλις 19 χρονῶν.

«Ἐγα ἐπεισόδιο, μιὰ συμπλοκὴ τοῦ πατέρα τῆς τὴν ἐποχὴν ἐκείνη μὲ κάποιο Τούρκο κατοίκο τοῦ χωριοῦ, κατέληξε σὲ φονικὸ μὲ θῦμα τὸν δεύτερο. Στὸ ἵκριμα τῆς ἀγγόνης ὁ πατέρας ἀπὸ λιποφυχία στὸ θάγατο ἀναγκάζεται γὰρ ἀλλοιοποιητήση στὸ Τούρκο Διοικητὴ τῆς περιοχῆς καὶ τὸν ἔξισλαμισμὸ ὅλης τῆς οἰκογενείας του! «...Χωρὶς τὸν ἔγειρασθο...» ὅμως. Γιατὶ, αὐτὸς πού ἔλλειπε ἀπὸ τὸν ἴδιο — τὸ θάρρος καὶ ἡ αὐταπάργη-

S.O.S. ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΙΑΣ ΑΓΙΑΣ

ση — τὸ εἶχε περίσσιο καὶ γιὰ τοὺς δύο, ἡ μικρὴ του κόρη, ἡ Ἀκούλινα.

«Ἐπει, ἀφοῦ βασανίστηκε καὶ ἀτιμώθηκε πρῶτα ἀπὸ τὸ γογιό της, μαρτύρησε κατόπιν στὰ χέρια τοῦ Τούρκου διοικητῆς, δεμένη χειροπόδαρα στὸ στῦλο τοῦ σπιτιοῦ (μὲ δέ λος στὴ φωτογραφία). Ὅστερα σύρθηκε στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ αἰμόφυρτη, καὶ τέλος ξεφύχισε πεταμένη στὸν ἔνα ἀπὸ τοὺς δύο δυτάδες, πού ἔρισκούτε στὸ πίσω μέρος τοῦ σπιτιοῦ, ἐρειπωμένη καὶ μισογκρεμισμένη, ὅχι ὅμως καὶ ἀγνοητική κατάσταση δὲν ἔρι-

πισκευῆς πάρα πολὺ μικρὸ

μάλιστα. Τὸ μπόλικο σπίτι ὅπως φαίνεται στὴ φωτογραφία κατοικεῖται καὶ σήμερα.

«Ἄλλο» ἀς ἀφήσουμε τὴν Ἀγία νὰ χαίρεται τὸν αἰώνιο παράδεισο πού κέρδισε μὲ τὴ θυσία καὶ τὴν πίστη της, κι' ἄς δοῦμε τὶ γίνεται μὲ τὸ μικρὸ σπιτάκι, στὸν αὐλόγυρο τοῦ δποίου πρωτόπαιξ, μεγάλωσε — δυστρέψε — καὶ πότισε μὲ τὸ αἷμα της ἡ Νεοπαρθενομάρτυρα Ἀγία Ἀκούλινα.

«Ἀγήκει σὲ κάποιον ἀπόγονο τῆς οἰκογενείας δινόκατη Δημήτριο Παπαβασιλεοῦ ὑπερήλικα, τοῦ δποίου ἡ διαγονική κατάσταση δὲν ἔρι-

σκεται σὲ ισορροπία. Οἱ ἀδελφὲς του Ἀγαστασία Βακίδου καὶ Μελαχροινή Παπαβασιλεοῦ ἔχουν δηλώσει καὶ ἀπαγάληψη πώς παραιτοῦνται κάθε δικαιώματος καὶ ἀξιώσεως ἐπὶ τοῦ ἀκυρήτου προκειμένου, κάποιος ὑπεύθυνος κρατικὸς φορέας γά τὸ ἀγαλάδη καὶ γά κάγει αὐτό πού πρέπει. Ἀπὸ τὴν πλευρά της, ἡ Κοινότητα Ζαγκλιβερίου, ἔχει καταβάλλει προσπάθειες γὰρ ἀπολλοτροιώση τὸ σπίτι, προσφέροντας στὸν ἰδιοκτήτη μιὰ καινούργια κατοικία τῆς ἀρεσκείας του καὶ ὅπου θὰ ἔθελε δὲν ἔρισται. Δὲν κατώρθωσε τίποτα ὅμως γιατὶ ὁ ἰδιοκτήτης

εἶναι ἀγίκανος ἀκόμια καὶ γά συγητήσει. («Οταν πρόσφατα, στὴ γιορτὴ τῆς Ἀγίας, Δημήτριος καὶ Κοινοτικὲς Ἀρχές, πήγαν γὰ φάλλους ἐπιμημπόσυη δέηση, στὸ σπιτάκι, τοὺς κυνήγησε μὲ ἔνα δίκανο»).

«Ἡ ἐφημερίδα καὶ ἡ Εταιρεία μιας πού τὴ στιγμὴ αὐτή ξεκινοῦν ἔγαντα διασώσεως καὶ διατηρήσεως τοῦ κτηρίου, υπογραμίζουν τὰ ἔξης:

— Τὸ οἰκητικὰ ἔχει ζωὴ ἀπὸ τῆς γεννήσεως τῆς Ἀγίας (1745 - 1980) μέχρι σήμερα 235 χρόνια. Συγεπώς γά 150ετία του ἔχει ἐκπνεύσει ἀπὸ καιροῦ. Τὶ ἔχει γὰ μᾶς πεῖ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Υπηρεσία γι' αὐτό, καὶ τί προτίθεται γά κάνη;

— Τὶ κάνει τὸ Υπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Επιστημῶν;

— Η Ιερά Μητρόπολη Ἰερισσοῦ Ἀγίου Ορούς καὶ Αρδαμερίου.

— Καὶ ἡ Κοινότητα Ζαγκλιβερίου ἡ ὁποία, κατὰ τὴ γηώμητρα μιας, δὲν ἀγωνίστηκε καὶ δὲν ἀγωνίζεται δύο πρέπει!

Καὶ κάτι πού ἀκούσαμε γὰ φιθυρίζεται μεταξύ τῶν κατοίκων τοῦ Ζαγκλιβερίου, ἔχει καταβάλλει προσπάθειες γὰρ ἀπολλοτροιώση τὸ σπίτι, προσφέροντας στὸν ἰδιοκτήτη μιὰ καινούργια κατοικία τῆς ἀρεσκείας του καὶ ὅπου θὰ ἔθελε δὲν ἔρισται. Δὲν κατώρθωσε τίποτα ὅμως γιατὶ ὁ ἰδιοκτήτης

«ΕΡ»

ΣΩΘΗΚΕ ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΣ ΑΡΝΑΙΑΣ

Μέ πολλή χαρά μάθαμε ὅτι τὸ Συμβούλιο Νεωτέρων Μημείων τοῦ Υπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Επιστημῶν χαρακτήρησε «διατηρητέο» τὸ παλιό Σχολεῖο τῆς Ἀρναίας. Μιά ἀπόφαση πού τὴν περιμέναμε μὲ ἀγωγία, γιατὶ πιστεύουμε ὅτι τὸ περιεχόμενό της εἶναι «καλό προηγού μεγού» γιαδὲ τὰ παρόμοια κτήρια τῆς περιοχῆς μας.

«Ἡ Εταιρεία μας παρακολούθησε μὲ συγεχές ἐγδιαφέρον τὴν διαιμάχη πού έσπασε τὰ τελευταῖα χρόνια στὴν πρωτεύουσα τῆς Βορ. Χαλκιδικῆς σχετικά μὲ τὴν διατήρησην γά τοῦ ἀψυχού αὐτοῦ Συμβούλου.

Τὸ ἐγδιαφέρον μας ὑπῆρξε ἐνεργητικό, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ «ψυχραγθοῦν» πολλοὶ Άρναιων φίλοι μας. Αὐτὸς ὅμως δέν ήταν λόγος γά τὸ ἀγαστείλουμε τὴν ιενέργειές μας, διότι σ' αὐτές τὶς περιπτώσεις, ἀκολουθοῦμε τὸ ἀριστοτελικό «φίλος μέν Πλάτων, φιλάτη δὲ ἀλήθεια». Ετοι, λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν συνεδρίαση τοῦ Συμβουλίου Νεωτέρων Μημείων ὅταν ὁ Δῆμος Ἀρναίας κινοῦσε «κάθε λίθον» γιὰ συγέχεια στὴν σελίδα 4η

Γ'

Τοιχογραφίες, ἀγγειογραφίες και διάφορα ἀνάγλυφα μαρτυροῦν, πώς οἱ τωρινοὶ χοροὶ ἔχουν βασικές ὁμοιότητες μὲ τούς ἀρχαῖους, ὅσον ἀφορᾶ στάση, βήματα, ἔκφραση. Ἐξάλλου τὸ μέτρο τῶν 7) 8 ἢ τῶν 5) 4 πού χαρακτηρίζει τούς Ἑλληνικούς χορούς, δείχνει ὅτι οἱ χοροὶ δέν ἀλλοιώθηκαν μὲ τὴν πάροδο τῶν χρόνων ἢ ἀπὸ ἐπίδραση διαφόρων ἐπιδρομέων. Κι' αὐτὸ γιατὶ ὁ λαός μας εἶναι τέτοιος, ώστε νὰ ἔκφραζει ὄρμέφυτα κινητικά ὅ,τι τὸ ὥραϊο ἔχει νὰ ἐκδηλώσει, χωρὶς νὰ τὸ ἐπιβάλλει κανένας¹ ἐμείς χορεύουμε ὅχι γιατὶ μᾶς πιέζουν, ἀλλὰ ἐπειδὴ μᾶς τὸ ἐπιβάλλει μιὰ ἐσωτερικὴ συναισθηματικὴ καθάσταση.

Σχετικά μὲ τὸ χορὸ στὸν
"Οιμπρο ἢ (Σ 590-605) διαβά-
ζουμε τὰ ἔξιν:

«Κι ἔνα χορὸν ιστόρησεν ό
μέγας ζαβοπόδης δύμοιον μ'
αὐτὸν πού ό Δαιδαλος είχε
φιλοτεχνήσει τῆς Ἀριάδνης
τῆς λαμπρῆς εἰς τῆς Κνωσσοῦ
τὰ μέσαν.

Αγόρια ἔκει, πολύπροικαις
παρθένες ἔχορευαν κ' ἐγύ-
ριζαν χειροπιαστοὶ καὶ ἡ κύ-
ραις ἐφοροῦσαν λινὰ ἐνδύμα-
τα λεπτά, κ' εἶχαν τὰ παλλη-
κάρια ἀπὸ λάδι λαιμπερούς
καλόγνεστους χιτώνας λαμ-
πρὰ στεφάνια εἶχαν αὐτοῖς,
εἶχαν χρυσὰ ἔκείνοι, μακάτ-
ρια πού ἀπ' ἀργυρούς κρε-
μιῶνταν τελαιμώναις· καὶ πόσῳ
ἐτρέχαν κολπτὰ μὲ πόδια μα-
θημένα, ὡσὰν σταιμνᾶς, ὅπου
τροχὸν ἀρμόδιον τὴν ἀράδα
καὶ τὸν ἀσύγκριτον χορὸν
τριγύρω ἐδιασκεδάζαν πολὺς
λαός καὶ ἀνάμεσα ὁ ἀριδός
ὁ θείος κιθάριζε καὶ ὡς ἄρχ-
ζεν ἔκείνος τὸ τραγούδι δύο
χορευταῖς· τὸ μέσον τους
προδοῦσσαν καὶ ἐνιοίζον.

(Μετάφραση Ιακ. Πολυλά)

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΑ

γράφει ότι "Ομηρος μοιάζει με τὸν σημερνὸν συρτό. Ἐξ-
άλλου καὶ ή λέξην καὶ ὁ χορὸς
ἔχουν ἀρχαιοελληνικὴν προέ-
λευσην: Στὰ χρόνια τῆς Ρω-
μαιικῆς κατοχῆς, ἔνας πλού-
σιος γαιοκτήμονας στὰ βό-
ρεια τῆς Βοιωτίας θέλει νὰ
ἀναστήσει τὰ παλαιὰ ἔθιμα
τοῦ τόπου του, νὰ γυρίσει
πίσω σπὴν παράδοσην. «Τῆς
προσπάθεας του μνημεῖο σώ-
ζεται μιὰ ἐπιγραφή, πού μᾶς
πληροφορεῖ ἀνάμεσα σὲ ιολ-
λὰ ἄλλα ὅτι «καὶ τὴν τῶν συρ-
τῶν πάτριον ὄρκησιν θεοσε-
θῶς ἀπετέλεσεν». Ἀπὸ τὴν
ἐπιγραφὴν αἰνῆται δὲ νίνεται μό-

νο φανερὸ πῶς κιόλας στὰ
χρόνια της οἱ «Ελληνες χό-
ρευαν ἔνα χορὸ «συρτό», μὰ
θλέπουμε ἀκόμα δτὶ καὶ τότε
ῆταν χορὸς ἀρχαῖος, δεμένος
μὲ τίς τοπικές παραδόσεις
καὶ τὰ τοπικὰ ἔθιμα. «Ἐνα
γραπτό, λοιπόν, μνημεῖο μᾶς
ἐπιβάλλει νὰ συσχετίσουμε
τὴν ἀρχαία πολιτιστικὴν ἐκδή-
λωσην μὲ τὴ σημερινή, χωρὶς
φυσικὰ νὰ μποροῦμε νὰ ἀπο-
κλείσουμε ἀπὸ τὴ συσχέτιση
τὰ παρεπόμενα τοῦ χοροῦ,
τὴ μουσικὴ καὶ τὸ τραγούδι».

Οι χοροί λογίδων πού χο-
ρεύουμε ἔχουν παράδοση
πολλῶν αἰώνων· εἶναι αὐτοὶ¹
πού βγῆκαν ἀπ' τὴν ἱστορία
μας, ἀπ' τὸν ἥδιο τὸ λαὸν καὶ
δὲν ψυχαγωγοῦν μονάχα, ἀλ-
λὰ καὶ μᾶς ἀνεβάζουν ἐθνι-
κά, μᾶς κάνουν νὰ αἰσθανό-
μαστε τὴν βαθύτερην καταγωγὴν
μας. Οἱ περισσότεροι λαοὶ ἔ-
χουν λαϊκούς χορούς: αὐτοὶ²
εἶναι ἐπίκτητοι, τούς δημι-
ούργησαν ἐπειδὴ δὲν εἶχαν
παρελθόν καὶ χορεύονται μο-
νάχα γιὰ ψυχαγωγία.

"Οταν λέμε τώρα χορὸ έν-

νοοῦμε τὴν ἔκφραση τῆς ψυχικῆς κατάστασης αὐτοῦ, πού χορεύει, μὲ ρυθμικές κινήσεις. Γιὰ νὰ γίνει ἔνας χορὸς ιτρέπει νὰ συνυπάρχουν: Λόγος, μελωδία καὶ κίνηση.

Ο Λόγος εἶναι ἡ ιτοίση, τὸ τραγούδι: τὸ λυρικὸ πού μιλάει στὴν ψυχὴν καὶ στὴν πρωσαπικὴν ἀντίληψη τοῦ ἀτόμου καὶ τὸ συναντᾶμε στούς ἐρωτικούς ἢ λεπτούς χορούς, τὸ ἑπτικό, πού κάνει λόγο γιὰ ἡρωϊσμούς καὶ πεποιθήσεις πού ἀφοροῦν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸ συναντᾶμε στούς πολεμικούς, θοπακευτικούς χορούς.

Μελωδία εἶναι ἡ μουσικὴ τοῦ χοροῦ. Διακρίνουμε ἐδῶ: τὸ ρυθμὸ πού μᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ γνωρίσουμε ἄνειας χορὸς εἶναι γρήγορος

**Τοῦ
ΚΡΙΚΕΛΙΚΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ
Καθηγητῶν — Φιλόλογου**

ρουμε τί ειδους χορὸ (πολε-
μικὸ - θρησκευτικὸ - ἐρωτικὸ
κ.ά.) χορεύουμε καὶ ἡ μου-
σικὴ φράση, δηλαδὴ ἀνιόντες
καὶ κατιόντες φθόγγοι τῆς
μουσικῆς ἀνάλογοι πάντα μὲ-
τὸ περιεχόμενο τῶν λέξεων,
πού ἀποδίδουν ὄλοκληρωμέ-
ναι τὸ νόημα τῆς λεκτικῆς
φοάσης

‘Η κίνηση τέλος εἶναι ή ἐ-
ξωτερικεύουση τῆς ἐσωτερικῆς
ψυχικῆς κατάστασης μὲν κινή-
σεις ἀνάλογες τοῦ ρυθμοῦ
καὶ τοῦ μέτρου. Διαικρίνουμε
κι ἐδῶ τὴν μετατόπισην τοῦ
κέντρου βάρους (κίνησην) γιὰ
νὰ παρούμεθε στὸ κώ-
ρο καὶ τὴν ἔκφρασην, τὴν ἐ-
ξωτερικεύουση δηλαδὴ τοῦ ἐ-

σωτερικοῦ μας κόσμου μὲ τὰ
χέρια, πού κατὰ οτύς ἀρχαί-
ους εἶναι «πάμφωνα». Μ' αὐ-
τὰ δείχνουμε τὸ συναίσθημά
μας κινησιολογικά.

Λόγος, μελωδία καὶ κίνησις
πρέπει νὰ συνυπάρχουν. Ἀ-
νάμεσα σ' αὐτὰ τὰ τρία ὥ-
μως εἶναι ἀπαραίτητη ή συμ-
μετρία: πρέπει νὰ ἀρχίζουν
καὶ νὰ τελειώνουν μαζί. Νὰ
εἶναι δηλαδὴ ῥαυτόχρονα, ή
σάχαρονα, ισομήνικα.

ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ: "Ο-
πως ἡ μουσικὴ φράσιν ἔχει
φθόγγους καὶ μέτρα, ὅπως ὁ
Λόγος (τραγούδι - ποίηση) ἔ-
χει γράμματα καὶ συλλαβές,
ἡ Κίνηση ἔχει βήματα ισχυ-
ρὰ (εὕχα) καὶ ἀσθενή: Τὸ
ἀσθενῆ εἶναι οἱ ἄρσεις καὶ
τὰ ισχυρὰ οἱ θέσεις. "Ἄρον
λέμε τὴν καμπύλην τροχιὰ πού
διαγράφει τὸ πόδι ἀπὸ κε-
πού βρίσκεται πρὸς τὰ ἐμ-
πρός ἐνῶ θέσιν ἡ μετὰ τὴν
ἄσηση τοποθέτηση τοῦ ποδιοῦ

Μερικοί καὶ ἀπ' τούς πιὸ
ἄγνωστοις χρονίς εἶναι:

1. ΣΥΡΤΟΣ: ό αρχαίος (όρμος) ἥ «δάκιτυλος», πού σήμερα λέγεται και «καλάμαςιανός».
  2. ΤΣΑΜΙΚΟΣ: Πρωτοχρονεύτικη στὸν ἑλληνικὴν πόλην Τσαμουριὰ τῆς Β. Ἡπείρου ἔξον καὶ τὸ ὄνομα.
  3. ΠΥΡΡΙΧΙΟΣ: Ἡ παράδοσι λέει πώς τὸ χορὸν αὐτὸν χόρεψαν οἱ Κρητικοὶ υστερούποροι παράειλον τῆς Ρέας, προκειμένου νὰ οώσουν τὰ Δία ἀπ' τὴν μανία τοῦ Κρόνου.
  4. ΠΕΝΤΟΖΑΛΙ: Τὸ ὄνομα προέρχεται ἀπ' τὴν φράση «πέντε ζάλα» (=βήματα). Εἶναι Κρητικὸς πολεμικός χορός.
  5. ΣΟΥΣΤΑ ΚΡΗΤΙΚΗ: Επινοεῖται στὸν ζέζελιζη τοῦ πυροίκου.

6. ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΑ: Τὸ ὄνομα προέρχεται ἀπ' τὴν φράση «Κάρα κινεῖ» (κάρα κούνα) Καραγκούνα.

Ταλαιπωρίας έγκώμιο

МОГДАНИЯ, 15.8.80.

Τὸ δεκαπενταύγουστο τὸ δράδυ ὥρα 2 μετὰ τὰ μεσάγυχτα. Παρέα ἀπὸ φίλους καὶ μιέλη τῆς Ἐταιρείας μας, πήρε τὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς μὲν I.X. αὐτοκίνητο, ὅστερα ἀπὸ ἡμερήσια ἑκδροιών σὲ θαλάσσιεια περισχή τῆς Νικήτης. Δρόμος μιάς ὥρας περίου, κατέληξε σὲ Ὁδύστεια, γιατὶ κανένα ἀπὸ τὰ διανυκτερεύοντα Βεντηγάδικα τοῦ δρόμου δέ... διαγυντέρειε! Ἀπὸ τὴ Νικήτη μέχρι τὴ N. Τρίγλια. Στὴ N. Τρίγλια — ὕστερα ἀπὸ ἀπόγγωση — ἀπεφάσισαν τερη φορά οἱ φίλοι μας ζήτησαν τὴ βοήθεια τοῦ οἰκείου Ἀστ. Τιμήματος. Ὁ φρουρὸς τῆς ὑπηρεσίας προσπάθησε γ' ἀρθεῖ σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸ θενάριγχα. Τοῦ κάκου ὅμιως! (Φαίνεται πῶς φοβούμενος τὴν εἴχε κοπαγίσει). Μετὰ ἀπὸ ἀλλη κοπιαστικὴ τηλεφωνικὴ προσπάθεια δι χωροφύλακας ἔδραλε τὸ πρατηρίο τῆς N. Τρίγλια ιας, (πού κι ἀυτὸ δῆθεν διαγυντέρειε) καὶ συγέστησε τὸν πρατηριοῦχο γὰ περιμένει. «Θάρθει κάποιο αὐτοκίνητο γὰ δάλη θεγκίην» τοῦ εἶπε.

γὰ ἐπιστρέψουν πίσω στὰ N. Μουδανιά καὶ γὰ ζητήσουν τὴ δούθεια τοῦ ἔκει Ἀστ. Τμῆματος. Ἀπὸ τὸ Τμῆμα τούς πληροφόρησαν σωστά, πᾶς στὸ δρόμο πού εἴχανε ηδη διανύσσει διαγυντέρευαν δυσ πρατήρια καυστικών! "Εγα στὰ Μουδανιά, ἔνα στὴ N. Τρίγλια. Πήγανε τώρα συστημένοι, στὸ πρατήριο τῶν N. Μουδανίων — πού δῆθεν διαγυντέρευε — καὶ περίεγαν στὶς ἀντλίες μὲ τὴν ἐλπίδα γὰ φανεῖ κάποιος. Μετὰ ἀπὸ πολὺ ὥρα παρουσιάστηκε ἔνας δ ὅποιος, ἀγτὶ γὰ τούς ἐξυπηρετήσει ὅπως ὥφειλε «Ἐψαξε γὰ θρῆ ἔνα μαχαίρι γὰ τούς μαχαιρώσει», (πιθανὸν γιατὶ τόλμησαν γὰ τὸν ἐ-

Τελειόγοντας ρωτοῦμε: Εἰ-
ναι ὑποχρεωμένα τὰ διαγυντέ-
ρεύοντα πρατήρια Ύγρῶν Καυ-
σίων γὰ ἔχουν ἀναμένα τὰ
φῶτα στὶς ἀγτλίες καὶ στὸ με-
γάλο ίστο; Ἀπὸ ποιούς ἐλέγ-
χετε ἡ καλὴ ἡ κακὴ λειτουρ-
γία τους τὴ νύχτα; Μιὰ ἀπλὴ
καταγγελία τόσο τεκμηριωμέ-
νη ὅπως αὐτὴ, δὲν φτάνει γιὰ
γὰ κινηθεῖ ἡ διαδικασία διώ-
ξεώς, των, παρὰ θὰ πρέπει δι-
πωδότες νὰ γίνεται καὶ ἐ-
νυπόγραφη λιγύησι ἀπὸ τούς
παθόντες; "Αγ ὅλα αὐτὰ συμ-
βαίνουν μεταξύ μας τὶ γὰ συμ-
βαίνει ἄραγε μὲ τούς ξένους
τουριστες, οἱ δοποῖοι σημειωτέ-
ον δὲν μποροῦν γά... ἀρθρώ-
σουν λέξη;

‘Ο Σαμψών καίει τά σπαρτά τῶν φιλισταίων. Μικρογραφία ἀπό τό χειρόγραφο 602 τῆς μογῆς Βατοπεδίου στό “Άγιο” Όρος (13ος αἰών.).

ραις εφόρουσαν λιγά ενδυμάτα λεπτά, κ' είχαν τά παλληκάρια άπο λάδι λαμπερούς καλόγυνεστους χιτώνας λαμπρά στεφάνια είχαν αύτας, είχαν χρυσά έκεινοι, μαχαιριά πού άπ' άργυρούς κρεμιώνταν τελαιμώναις* και πόσ' έτρέχαν κολπτά με πόδια μαθημένα, ώστα σταμνᾶς, όπου τροχὸν ἄρμόδιον τὴν ἀράδα και τὸν ἀσύγκριτον χορὸν τριγύρω ἐδιασκεδάζαν πολὺς λαός και ἀνάμεσα ὁ ἀριδός ὁ θεῖος κιθάριζε και ὡς ἄρχεν ἐκεῖνος τὸ τραγούδι δύο χορευταὶς 'ς τὴν μέσην τους πποδοῦσαν κι ἔγυριζαν».

(Μετάφραση Ιακ. Πολυλά)

*Ο χορὸς αὐτὸς πού περι-

Οι χοροὶ λοπὸν πού κορεύουμε ἔχουν παράδοσην πολλῶν αἰώνων· εἶναι αὐτὸς πού βγῆκαν ἀπ' τὴν ἱστορία μας, ἀπ' τὸν ἥδιο τὸ λαὸς και δὲν ψυχαιγωγοῦν μονάχα, ἀλλὰ και μᾶς ἀνεβάζουν ἐθνικά, μᾶς κάνουν νὰ αἰσθανόμαστε τὴν βαθύτερη καταγωγὴ μας. Οι περισσότεροι λαοὶ ἔχουν λαϊκούς χορούς: αὐτοὶ εἶναι ἐπίκτητοι, τούς δημιούργησαν ἐπειδὴ δὲν είχαν παρελθόν και κορεύονται μονάχα γιὰ ψυχαιγωγία.

"Οταν λέμε τώρα χορὸς ἐν-

'Επιστολὴ κ. Βασιλείου Πάπα

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
«ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΑ»
Μαχητικὸς δργανός
τῆς Πολιτιστικῆς Εταιρείας
Σανῶν δ «ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟΣ»
Σανά — Χαλκιδικῆς
☆

Ιδρυτής — Ιδιοκτήτης
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΣΑΝΩΝ

Ο «ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟΣ»
Σανά — Χαλκιδικῆς
☆

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΣΥΝΑΠΑΛΟΣ
Φιλικῆς Εταιρείας 45
Τηλ. 267-777

☆
Διευθυντής Σύνταξης
ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Σανά — Χαλκιδικῆς

☆

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ
0,20 ΔΡΧ.

Συνδρομὴ προαιρετικὴ
Ἐπιταγὴς — Εμβάσματα
ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟ
Σανά — Χαλκιδικῆς

☆

Ταχ. διεύθυνση
Ἐφημερίδα «ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΑ»
Στρατηγοῦ Μακρυγιάνη 15
T.T. 29 — Θεσσαλονίκη
☆

Χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται

σημειοῦν τοῦ ἀγωτέρω ἀρθρου εἰς τὸ δρποῖον θά ἥθελα γά δοθῇ ἰδιαιτέρως κάποια ἔξηγησις — προφανῶς λόγω ἐσφαλμένης ἐγυπτώσεως — εἶναι ὅτι οὐδέποτε «ἔξέφρασα τὴν πικρίαν», ὡς χαρακτηριστικά δ ἀρθρογράφος σας ἀγαφέρει, «περὶ τῆς μή ὑπάρξεως δυγατότητος δργανώσεως τοιούτων ἐκδηλώσεων ἐκ μέρους τῆς Λαογραφικῆς Εταιρείας Χαλκιδικῆς», ἐν ἀγτιθέσει πρὸς τὴν πραγματικότητα διὰ τὴν Εταιρείαν, εἰς ἦν ἔχω τὴν τιμήν νὰ συγκαταλέγωμι μεταξύ τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. της, καθόσον ἡ δρᾶσις και πολὺ περισσότερον τὸ κύρος της τυγχάνουν πασιδηλα και ἀδικηλούντα. Υποθέτω τὴν εὐχήνιην διά συχνοτέρας τοῦ εἴδους ἐκδηλώσεις — πού δητως σπαγίζουν στόν τόπο μας — γάλεξελαδες δ ἀρθρογράφος; σας ὡς δῆθεν διατυπωθεῖσαν πικραί. Μέ τὴν ἐλπίην ὅτι και ὑμεῖς θά συμβάλετε εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἡληθείας, εἰς ὅτι ἀφορᾶ τὸ πρόσωπόν μου, παρακαλῶ δπως δημοσιευθῇ τὸ παρόν ἐκ τῶν στηλῶν τῆς ἐφημερίδος σας.

Εύχαριστῶ διὰ τὴν φιλοξενίαν
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΠΑΠΠΑΣ
Δικηγόρος

«Ἐγκληματικής στόχου Εταιρείαν. Ἀληθές τυγχάνει ὅτι ἐπόκειτο περὶ πολιτιστικῆς ἐκδηλώσεως τῆς Εταιρείας «Ο ΑΠΟΛΛΩΝΕΙΟΣ», εἰς τὰ πλαίσια παρομίων πραγματοποιηθεισῶν τοιούτων, μέ θέμα τῆς εἰδικότητός μου: («Ἡ ἐγκληματική στόχος Ελλαδικό χθρός»), κληθεῖς ως φίλος τῆς Εταιρείας σας.

Ἐγ πάσαι περιπτώσει τό

εὔσο και τὸ σύμβολο

3. ΠΥΡΡΙΧΙΟΣ: Η παράδοση λέει πώς τὸ χορὸς αὐτὸς κόρεψαν οἱ Κρητικοὶ ύστερα ἀπὸ παράκλησην τῆς Ρέας, προκειμένου νὰ σώσουν τὸ Δία ἀπ' τὴν μανία τοῦ Κρόνου.

4. ΠΕΝΤΟΖΑΛΙ: Τὸ σύνομα προέρχεται ἀπ' τὴν φράση «πέντε ζάλα» (=βήματα). Εἶναι Κρητικός πολεμικός χορός.

5. ΣΟΥΣΤΑ ΚΡΗΤΙΚΗ: Εἶναι ἔξελιξη τοῦ πυρρίχιου χοροῦ.

6. ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΑ: Τὸ σύνομα προέρχεται ἀπ' τὴν φράση «Κάρα κίνει» (κάρα κούνα) Καραγκούνα.

7. ΠΗΛΙΟΡΙΤΙΚΟΣ: Εἶναι μυσταγωγικό και θρησκευτικό χαρακτήρα.

8. ΜΕΝΟΥΣΗΣ: Χορὸς ἐρωτικός, πού πήρε τὸ σύνομα ἀπ' τὸ ομώνυμο τραγούδι.

9. ΡΟΒΑΣ: Τὸ σύνομα δοφελεται στὸν ομώνυμο ταχυδρόμο τῆς Ήπείρου, πού μὲ τὰ ζῶα του πήγαινε ἀπ' τὰ Γιάννενα στὴν Μολδοβλαχία κουβαλώντας ἐμπορεύματα και γράμματα. Ήταν ὁ συνδετικός κρίκος ἀνάμεσα στὴν Φιλική Εταιρεία και τὸ γραμματικό τοῦ Ἀλῆ, Μάνθο. Τὸ 1820 πιάστηκε ἀπ' τὸν Ἀλῆ και τεμαχίστηκε.

10. ΣΥΡΤΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ: Στὴν Μακεδονία ὁ συρτός εἶναι δεμένος, μὲ τὸ μυστήριο τοῦ γάμου.

11. ΓΕΡΑΚΙΝΑ: Η κόρη τοῦ Γερακιοῦ.

12. ΣΤΑΥΡΩΤΟΣ: Εἶναι χορὸς μυσταγωγικός ἀργός.

13. ΜΠΑΛΛΟΣ: Τὸ σύνομα δογίνει ἀπ' τὸ ρῆμα βαλίζω = περιστρέφω.

Τόσο ὁ χορὸς δοσο και ἡ δημοτικὴ μουσική, γνήσια τέκνα πιού λαοῦ μας, δὲ σπουδάζονται στὰ ὀδεῖα και τὰ χοροδιδασκαλεῖα· αὐτὰ μαθαίνονται στὸ «χοροστάσιο», στὸ λαϊκὸ πανηγύρι, στὸ σπιτίσιο γλέντι.

(Συνεχίζεται).

λε «ἔψαξε νὰ δρῆ ἔνα μιαχαίρι τουρῆτες, οἱ ὅποιοι σημειωτέγα τούς μιαχαίρωσει», (πιθανὸν γιατὶ τόλιησαν γὰ τὸν ἐσουγάρη;

Ο Σαμψών καίει τὰ σπαρτά τῶν φιλισταίων. Μικρογραφία ἀπό τὸ χειρόγραφο 602 τῆς μονῆς Βατοπεδίου στὸ «Άγιο Όρος (13ος αἰών.)».

Μιὰ ἐνδιαφέρουσα ιστορία πρύθεται πίσω ἀπὸ τὴν ὅμορφη αὐτὴ σκηνὴν ὃπου θλέπουμε τὸν Σαμψών νὰ δένει τὶς οὐρὲς πολλῶν ἀλεπούδων σὲ ζευγάρια και πάνω στὶς δεμένες οὐρὲς νὰ στηρίζει ἀναμμένες λαμπάδες.

«Ἄν μάλιστα προσέξει κανεὶς θὰ δηπιστώσει ὅτι η εἰκόνα συμπληρώνεται ἀπὸ στάχια σταριοῦ, θέλοντας ὁ ζωγράφος νὰ δεῖξει ὅτι η φωτιὰ προορίζονται γιὰ τὰ σπαρτά. «Ἔτοι καταλαβαίνουμε τὶ ἔγινε μετὰ ἀπὸ λίγο ὅταν οἱ τριακόσιες ἀλεπούδες ἔρχονται νὰ τρέχουν μέσα στὰ θερισμένα και ἀθέριστα χωράφια κουβαλώντας ἑκατὸν πενήντα ἀναμμένες λαμπάδες.

Κάγκων ὅχι μόνο τὰ ἀθέριστα στάχια ἀλλὰ και αὐτὰ πού θρίσκονται στὰ ἀλώνια ἀκόμη και τὰ ἀμπέλια και οἱ ἐλιές. Ο Σαμψών, ἔνας ζωγράφος δημόσιος θά λέγαι με σήμερα, ἀγάπησε μιὰ ξένη κοπέλα, τὴν παντρεύτηκε ἀλλὰ ἐπειδὴ ἔκανε καρούσι νὰ φανεῖ στὸ σπίτι, διπέρας της τὴν ξαναπάντρεψε μέ αλλον. Μόλις δημος ηλθαν οἱ καλοκαιρινές ζέστες δ Σαμψών θυμήθηκε τὴν γυναίκα του και δταν ἔμαθε τὶ είχε γίνει, ἐπιασε τριακόσιες ἀλεπούδες, τὶς ἔδεσε σὲ ζευγάρια μέ τὶς οὐρές τους και ἀφού ἔδειξε μιὰ ἀναμμένη λαμπάδα στὸ κάθε ζευγάρι τὶς ἀγηγης ἐλεύθερες μέσα στὰ χωράφια.

«Η ιστορία αὐτὴ είναι ἔνα ἀπὸ τὰ πολλὰ ἐπεισόδια τῆς ζωῆς τοῦ Σαμψών δημόσιος περιγράφεται στὸ ιιθλίο τῶν ἀριθμῶν τῆς Παλιάς Διαθήκης. Στό χειρόγραφο ἀπὸ τὸ δημόσιο προέρχεται ἡ μικρογραφία αὕτη ὃπαρχει τὸ κείμενο και κάθε τόσο μιὰ ἔγχρωμη «φωτογραφία» θά λέγαι, στὴν δημόσια παριστάνεται τὸ ἐπεισόδιο πού περιγράφεται στὸ κείμενο. «Ἔτοι δ ἀναγνώστης τοῦ 13ου αιώνα - τότε γράφτηκε τὸ χειρόγραφο - δημόσιος διαδάσεις ἀλλὰ ἔδειπε και εἰκόνες, δημος συμβαίνει και σήμερα στὰ βιθλία μας.

I.E.T.

**ΓΙΑ ΤΑ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΤΑΓΕΣ
ΣΥΜΒΥΛΕΥΘΕΙΤΕ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ
ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΜΑΣ**

παρχει μια τεχνη, εγα τραγούδι για τά δυοια τό μόνο που έμαθε όλα αυτά τά χρόνια, είναι νά τά υπηρετει πιστά. Κι' αυτή η πίστη του τόν κα θιέρωσε και τόν διατηρει πάντα φηλά. Είναι καταπληκτικό πώς ένας τραγουδιστής μέ μιά κιθάρα και τή μικρότερη δισκογραφία στόν χώρο του Έλληνικού τραγουδιού, κατόρθωσε γά φτάσει και γά βρίσκεται έδω πού είναι. Σέ μιά έποχή πού στόν κόσμο τής μουσικής, όλοι σχεδόν οι καλλιτέχνες μας πρέπει γά γοιώθουν ένοχοι γιά τήν ποιότητα τής μουσικής τήν δυοια παρουσιάζουν, —άπο τό φτηγό πολιτικό τραγούδι μέχρι τό αισχρόλογο, πολλές φορές, ρεμπέτικο, — δ Λάκης Παπάς, τραγουδάει στό 3ο πρόγραμμα του Έλληνικού Ραδιοφώνου και έμφανται στά... Σανά — Χαλκιδικής.

Κι' είναι άκοντα αυτός, δ τραγουδιστής μέ τήν «θαυμή» φωνή, δυοια του χαρακτήρας δ Μάνος Χατζηδάκης στήν άρχη τής καριέρας του πρίν είκοσι περίου χρόνια, τήν άγα παγάληρη και άμιμητη, στήν δυοια δύσεις ζνα μεγάλο μέρος τής έπιτυχίας του.

Τό καφενείο πού μετατρέψα με σέ «μπουάτ» μέ τούς πρώτους προσερχόμενους άρχιτε γά παίρνει και τήν άτμοσφαρα αιώνος του μιγαζίου, έκτος από τήν διακόσμηση. Στά τρίπεια καθήσανε και πολλά! ξένοι, νέοι κυρίως, από τά διπλανά χωριά. Τό πρόγραμμα πού άρχισε στή: 10μ.μ. και ώστερα από μιά σύνταμη παρουσίαση του καλλιτέχνη από τόν πρόεδρο τής Έπαιρειας μας, κράτησε μέχρι τής 1.30 μετά τά μεσάνυχτα καταρπτούτας έτοι όλα τά προγραμματικά πάνω από τήν άρχη. Τό διπλογίσαμε γύρω στήν μιάμισυ ώρα μέ δύο παρά και ξεπέρασε τής 3(!) ώρες.

Σ' αυτό συγένειας και πρωταγωνίστηρες καθαρά μόνον ή

ΦΩΝΗ ΛΑΟΥ...

Είναι κάποιο συμβάν πού ντρεπόμαστε γά τό γράψουμε άλλα τό φτηγόντας καθαρά στήν καρίση σας. Ο παπᾶς μας, δ παπά - Γκίνας πρίν άπό δύο μηνες περίου ήρθε σέ προσπρι θή μέ τήν γεωκόρο, τής έκαλη σίας. Τήν άπελυσε (δεύτερη άπλυση κατά σειρά), και στήν άπόγωση του έκκλησιαστικού συμβουλίου γιά τό πού θά έβρισκαν τώρα τόν κατάλληλο άγνωμα, πρέπεις τόν έκυτο του. «Τρεις χιλιάδες δέν τήν πληρώνατε τήν γεωκόρο; ρώτησε τούς έκκλησιαστικούς συμβουλίους. Ναι, τού άπαντησαν αυτοί. «Ε, έμένα θά μοι δίνετε δύο!...». Τό παζάρι έκλεισε και ζήγινε δύοις τώρα παπά... Νεωκόρος!!!. (Φρίξον Ούρωνέ..).

Μασάλια

— Χριστιανέ μ' τί κάνεις ίκει... κρουταλίζες υγκιάτ' κα κι σήκουσις ούλ' τ' γειτουριά; λιέι η θειά στούν άντρα τής πού προσπαθάει γνασκαλουμένους τύφλα στού μιθύσ' γ' άνοιξ' τού παράθυρου από τ' κάμαρ'. — Πώς είδες τό άποψινό κοινό; Τό λυγοστό άποψινό κοινό;

— "Εμεινα καταπληκτος..."

— Καταπληκτικό! Δέ περιμένα κάτι τέτοιο. Δέν βρίσκω λόγια γά τό περιγράφω... είμαι πραγματικά συγκυνημένος...

— "Ε γά γυρεύου γά πάου στούν άπόπατου.

— "Αμ' ι απόπατους δέν είγι ίκει... αυτό είγι τού παράθυρου... καύμενι..."

— Η Μπάριμπας διαγκάθ' κι, φρόιας σάν αλουγάς κι μό π' δέ τ' γ' ζφαϊ.

— Πόρτις, παράθυρα μέ τάκαντις ούλα άνου - κάτι από φι, αγάθιμά σας, ανάθιμα!...

Τόν κ. ΤΣΙΑΛΗ ΕΥΣΤΑΘΙΟ δάσκαλο από τό Παλιοχώρι και τόν κ. ΚΥΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟ καθηγητή από τήν Αργαία, εύχαριστούμε γιά τίς ώρατες τους έπιστολές και τά καλά τους λόγια.

πως μπορούσαν, τόν φτωχικό νάρο, μικρόν και μικράμεγον σάν τά κορμιά τους. Μικρόν και μικράμεγον, όμως ΝΑΟ, πού έκλεινε μέσα του άλη τήν φλόγα τής πίστης τους, σέ μιά έποχή πού θρησκεία και έλληνισμός ήταν διεδιάλυτα δειλέγα.

Τά δράδυα οι ζευγολάτοι πα

καρούσαν τό επικερίνιο σταυρούσαν μάς την...

I.A.P.

ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΤΟ "ΠΑΛΙΟΚΛΗΣI..

Μπήκε και ο Αύγουστος κι ζπου γάνην θραγιένει και αυτός κάποτε στόν χώρο πού άλωγισε ή μπουλγτόζα. Εμείς φυλάμε στό γραφείο μας τά μάρμαρα πού μάς άγεθεσαν τήν φύλαξή τους. Και δηλώγουμε πάλι ζπι είμαστε πρόθυμοι νά διογκίσουμε δυοις και ζσο μπορούμε (και πιστεύουμε ζπι πολλοί μπορούμε). "Άντε λοιπόν, έλατε... Τί περιμένετε;

Τό παλιό Δημ. Σχολείο τού Άδαμ.

Τά τελευταία γένα πού μάθαμε γιά τή συγτήρηση και διατήρησή του, είναι ζπι, η Υ.Δ. Σ.Β.Ε. άγέλασε γά συντάξη μελέτη έπισκευής τήν δυοια θά υποδάλει έν συγχεία στό άριμόδιο τμήμα του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών (ζ.). "Άγ συμφέρει ή έπισκευή αυτή θά προχωρήσει στήν έφαρμογή τής. "Άγ ζκι — κυρηγχθει άσύμφορη — τότε θά διατάξη τήν δριστική κατεδάφισή του. Σ' αυτή τήν τελευταία περίπτωση άγιτρας σοδαρά (και πολύ σωστά) | τό Δ.Σ. τού Γ.Π.Σ. "Άδαμ στόν ζποτοί άγήκει τό κτίριο και μεγάλη μερίδα κατοίκων τού χωριού, μέ τούς υπόλοιπους ή πλως άδιαφορους. Τί άπ' ζλα αυτά γνωρίζει η Έφορεία Νεωτέρων Μυημείων στήν άρ μοδιότητα τής δυοιας νομίσουμε ζπι υπάρχεται τό κτίριο;

Τούς:

Δημιουρδη Γ. Εβάγγελο, Μαρία Μήχου, Πασχάλη Παγαγιώτη, Δαγγίλα Γ. Αθάν., Αργυρίου Βασίλ., Τσιφούτη Ιωάν., Στάμιο Δημ. (Βουλευτή) Κουσταντούδη Κ. Γεώργ., Διαμιστή Παγαγιώτα, Δαγγίλα Κωνγ.)

Εύχαριστούμε γιά τήν πολύ τιμη πρόσφορά τους στήν έκδοση τής έφημερίδος μας.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΑΝΑ - ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΔΑΓΚΙΛΑΣ ΑΡΓΥΡΙΟΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

Οικοδομικές ζδειες, Μελέτες - Οικοδ. Έργασίες, Τοπογραφικές Έργασίες Έπιμετρήσεις, Σχέδια, Διακοσμήσεις

ΤΗΛ. ΟΙΚ. 031/267980
ΕΡΓ. 031/202505

ΣΤΡ. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ 15
Τ.Τ. 29 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

